



Venner fra fremtiden

Tema: Kronologi og sammenhænge, historiske scenarier; 1864

Fag: Historie

Målgruppe: 5.-6. klassesetrin

”Den brækkede næse”, DR Ultra 21/09 2017, 30 min



Billedet er hentet fra TV-udsendelsen ”Venner fra fremtiden – Den brækkede næse”

Denne pædagogiske vejledning har omdrejningspunkt i tredje afsnit DR ULTRA-serien ”Venner fra fremtiden”: ”Den brækkede næse”.

Anna og Noah er rejst tilbage til Randers år 1865. Her skal de hjælpe 22-årige Ejnar, der efter sigende er meget heldig, og derfor af hele byen kaldes ”Lykkens Pamfilius”. Ejnar bor sammen med sin far, der er skomager og har et værksted i resten af familiens lille lejlighed. Ejnar deltog aktivt i krigen mod preusserne, hvor han mistede sin ven, og nu – efter krigens afslutning – skal han forsøge at leve videre med krigens voldsomme handlinger. De møder også Ejnars jævnaldrende ven Frederik, der er søn af byen købmænd, som også ejer Ejnars families hus. Der opstår tumult mellem de to venner, og de tidsrejsende børn forsøger så at mægle i konflikten, og dermed rette op på Ejnars fejltagelse.

Eleverne kan dermed få indblik i de svære problemstillinger, krigen medførte med danskerne. Desuden får de med arbejdet med udsendelsen mulighed for at perspektivere resultatet til vore dages Danmark. Gennem forløbet vil eleverne få forståelse for krigens resultat, og får desuden et solidt kendskab til begivenhederne, der førte til 1864-krigen.

Faglig relevans/kompetenceområder

Dette undervisningsforslag beskæftiger sig med kompetenceområderne ’Kronologi og sammenhæng’, herunder det lokale, regionale og globale samt ’Historiebrug’ og historiske scenarier.

Fokus er rettet mod følgende **kompetenceområde og mål**:

- Eleven kan relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv
- Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder

Temaer: levevilkår og familieforhold i 1860'erne, 1864, Slaget ved Dybbøl Mølle, væsentlige træk ved kulturen; herunder tidens særlige beklædning og væremåde, at være barn i 1860'erne, kønsroller

Eleverne vil med dette undervisningsforslag erhverve sig indsigt i udvikling og sammenhænge; deres forståelse heraf styrkes ved visuelt at placere væsentlige historiske begivenheder såvel tidsmæssigt som geografisk. Med udsendelsen kan eleverne dels opnå sammenhængsforståelse i samspil med et kronologisk overblik samt kunne bruge denne forståelse i deres hverdags- og samfundsliv, og dels vil eleverne blive fortrolige med dansk kultur og historie. Eleverne tager stilling og handler på baggrund af egne erfaringer og viden om fortiden, forestillinger om nutiden samt forventninger om fremtiden. Derfor er et tidsperspektiv en forudsætning for, at eleven kan forstå sig selv om omverdenen om ét.

Gennem arbejde med nedenstående undervisningsforslag vil eleverne få mulighed for at arbejde analytisk og vurderende med efterkrigstidens problemstillinger, hvilket vil udbygge deres forståelse af menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne, og vil herigennem opnå indsigt i kontinuitet og forandring. Elevernes historiske bevidsthed og identitet vil derfor styrkes med henblik på, at de forstår, hvordan de selv, deres livsvilkår og samfund er historieskabt.

Ideer til undervisningen

Arbejdet med dette emne giver eleverne indblik i 1860'erne; i nærværende undervisningsforslag særligt i forhold til de konsekvenser, slaget medførte. Dette kan dermed udbygge elevernes kronologiske forståelse. Udsendelsen kan være rammedannende for forløbet, da tema og historien åbnes for eleverne gennem to jævnaldrendes fortællinger og oplevelser.

Arbejdet med dette emne kan udformes ved ét eller flere af nedenstående opgavetyper. Eleverne kan til disse opgaver anvende eksterne kilder til at opnå yderligere viden. Dertil skal de forholde sig kildekritisk til de supplerende tekster, og herigennem anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af krigen i 1864.

Lav et landkort

Formålet er at lade eleverne lave deres egen formidling af de slesvigske krige omfang i Danmark. Kortet kan efterfølgende anvendes i den historiefaglige sammenhæng. Denne aktivitet er særligt velegnet, idet den præsenterer flere formidlingsformer. Desuden kan den danne afsæt for at arbejde videre med brugen af kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse.

Eleverne kan med denne opgave fortælle om 1864s betydning for det danske rige, og får nogle fagfaglige redskaber til at beskrive Danmarks geografiske areal før og efter de slesvigske krige. De skifter bekendtskab med og kan forklare begreberne stormagt og småstat, og får yderligere faglig viden, således de sættes i stand til at forklare, hvorfor historisk udvikling i perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud.

Eleverne kan eventuelt inddeles i forskellige grupper med følgende fokuspunkter:

- Dannevirke
- Dybbøl
- Fredsforhandlinger (engelsk forslag, preussisk forslag, dansk forslag, fransk mæglingsforslag)
- Danmark før/efter

Landkortet kan laves enten på karton (analog) eller digitalt via hjemmesiden www.scribblemaps.com. De kan desuden med fordel opsøge yderligere viden i nogle af nedenstående forslag til materialer eller via www.denstoredanske.dk eller www.skoda.emu.dk/infomedia.

Lav en tidslinje – time for time/dag for dag (DR)

Formålet med denne opgave er, at eleverne får viden om den historiske periodes tidsmæssige placering. Derudover får eleverne overblik over begivenhedens forudsætninger, forløb og følger. Eleverne kan med tidslinjen fortælle om 1864s betydning for det danske rige, og kan endvidere redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie.

Arbejdet kan tage udgangspunkt i bogen *Krigen 1864* af Thomas Meloni Rønn, hvori der også findes en liste om begivenhederne.

Lav en tegneserie over stormen ved Dybbøl

Ved at (gen)skabe historiske scenarier på baggrund af deres tilegnet viden, vil eleverne opnå en forståelse af deres handlemuligheder i forhold til at påvirke deres samtid og fremtid. Eleven får endvidere med opgaven viden om væsentlige træk ved historiske perioder

Ved at skabe en tegneserie over det historiske scenarie måde kan kravet om, at elever udvikler og anvender digitale kompetencer, også opfyldes, da der således vil være tale om målrettede og kreative digitale produkter. Dette opfylder endvidere også elevernes skaberlyst, hvilket kan have en motiverende karakter. Arbejdet kan udformes via skoletubes forskellige app's.

Evaluering

Afslutningsvist kan der laves en evaluering med udgangspunkt i elevernes arbejde samt det faglige materiale. Denne kan udformes digitalt – gennem eksempelvis hjemmesiden www.kahoot.it eller www.socrative.com. Derudover findes der via DRs skolehjemme en quiz om emnet.

Supplerende materialer

Følgende er forslag til supplerende materialer, der sandsynligvis kan lånes på dit lokale CFU.

Forslag til faglitterært materiale

Historiekanon – i praksis af Jens Aage Poulsen (his F 33b): lærervejledende i forhold til kanonemnet.

Børn under krigen i 1864 – Dybbøl og Dannevirke af Erik Dehn (his F 33c): kan give eleverne yderligere indblik i emnet. Kan også anvendes til tegneserie-arbejdet, da der findes nogle gode fortællinger om det at være barn i 1864.

De store fagbøger – Krigen 1864 af Jens Aage Poulsen (F 81c). Materialet findes også på NOTA. Desuden findes der supplerende materialer på seriens hjemmeside

Krigen 1864 af Thomas Meloni Rønn (his F 33e). Bogen behandler krigen i 1864 og viser, at kampene ved Dannevirke og Dybbøl var en kamp mod overmagten – og at nederlagt kom til at betyde en ny fase i Danmarkshistorien. Materialet findes også på NOTA. Derudover findes der lærervejledning og opgaver på forlagets hjemmeside.

Forslag til skønlitterært materiale

1864, DR

Søg udsendelserne på www.mitcfu.dk

Forslag til webressourcer:

App's til de digitale produktioner: <https://www.skoletube.dk/>

DRs skoleside under temaet '1864' som supplement til opgaveløsningen: www.dr.dk/skole/historie

Digitale evalueringsredskaber:

- **Kahoot:** et gratis spil-baseret evalueringsredskab/læringsplatform, der gør det sjovt at lære (og evaluere). Læreren vælger evalueringsemnet og sprog, og eleverne bruger deres forskellige devices til at deltage.
- **Socrative:** kan bruges til evaluering, men indeholder også en lang række andre læringsaktiviteter; lige gyldigt hvor eller hvordan du underviser, kan du via Socrative nemt og hurtigt forbindes med dine elever.